

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Евелина Стайкова, Нов български университет,

професионално направление 3.3. Политически науки

за дисертационния труд

„Европейски стълб на социалните права: от идеята към осъществяването“

за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“

по професионално направление 3.3. Политически науки“

с кандидат **Лора Любенова Годорова**

Лора Годорова е работила по тема, която по своята същност е ключова за бъдещето на Европейският съюз. През последните години Европа е изправена пред множество и припокриващи кризи, които са сериозно предизвикателство пред социалното измерение на ЕС. Европейският стълб на социалните права представлява значителен ангажимент за справяне със състоянието на поликриза и то със заявката за интегриран и всеобхватен подход. В този смисъл направеното изследване притежава значимост в научно и научно-приложно отношение, като добавя стойност към доброто познаване на същността, на механизмите за прилагане, на основните актьори ангажирани с Европейският стълб на социалните права.

Представената дисертация е подготвена под научното ръководство на проф. Татяна Томова и е с обем от 240 страници, разработен в увод, четири глави на изложението, заключение, библиографска справка. Текстът е добре структуриран, като логически разгръща в отделните глави заложената цел и задачи, а именно да се анализира ролята на заинтересованите страни в процеса на формиране на Европейски стълб на социалните права като инструмент на социалната политика на ЕС. Дисертацията има ясно и добре формулирани обект и предмет на изследване. Става дума за изследване, както на цялостният процес на формулиране на публични политики в Европейския съюз, така и за анализ конкретно на формите, степента и ефектите от участието на заинтересованите страни при изграждането и утвърждаването на Европейски стълб на социалните

права. Поставена е адекватна хронологична рамка, която обхваща периода от лансирането на идеята за Европейски стълб на социалните права в началото на 2016 г. до приемането на Плана за действие през 2021 г. Освен вече описаното, в изследването е включено и още едно ниво на анализ за прилагането на принципите на Стълба, а именно сравнението на три национални казуси (разгледани са Германия, Франция и България).

В докторската дисертация има формулирани изследователски задачи, въпроси, теза, хипотеза, подхипотези, времева рамка, ограничения. С други думи, демонстрирани са отговорност, прецизност, и обоснованост които се очакват от този научен жанр. Формулираната основна хипотеза на дипломантката е, че ефективността на ЕССП значително зависи от степента на участие и ангажираност на заинтересованите страни в процесите на неговото изграждане, прилагане и мониторинг. Следва да се отбележи, че във висока степен тази хипотеза е доказана в хода на анализа.

Избраната методология отговаря напълно на поставените цели и задачи в дисертацията. Методологията на изследването е богата и със заявка за интердисциплинарност. Използваната литература е достатъчна и адекватна. Цитирането е коректно.

Приемам предложените от докторантката научни и научно-приложни приноси, които не само ясно са посочени в текста на дисертацията и автореферата, но в рамките на тяхното изложение наистина са постигнати. Изследването дава принос не само по отношение на ЕССП, но и към постигане на цялостен модел за разбиране на съвременното европейско публично управление.

Прави впечатление от представените данни за публикационна дейност на авторката, че част от идеите са апробирани сред по-широка аудитория. Към публикационната дейност се добавят и участия в множество научни проекти и научни форуми. Авторката има и практически опит, който със сигурност уплътнява изследването, а и самото изследване ще подкрепя професионалните занимания.

Дисертационния труд е разработен по един професионален, научен и добронамерен начин. Наративът е позитивен и оптимистичен, макар следва да се отбележи,

ЕССП да има недостатъци или по-слаби места. Така например ефективността на прилагането на 20-те му принципа, необвързващия му характер и наличието на широко разпространени социално-икономически проблеми като бедност, неравенство и тежка жилищна криза, въпреки целите на стълба, също изискват да бъдат сериозно анализирани. Вероятно изследването би станало още по-богато при включване на по-критичен анализ. Анализът би спечелил и при по-задълбочен и/или разширен сравнителен анализ на прилагането на ЕССП в отделните държави членки, което в момента е ограничено до три примера.

Накрая бих искала да попитам дипломантката:

- Ако ЕССП е отговор на криза на легитимността на ЕС и има за цел да увери гражданите в ангажимента на ЕС за всеобщо благоденствие и просперитет, а въпреки това не е правно обвързващ инструмент, дали той не създава рискове за задълбочаване на демократичния дефицит на европейско ниво?
- В текста Лора Тодорова разглежда ролята на пандемията за превръщането на Стълба в активна рамка за отговор на социално-икономическите предизвикателства, породени от здравната криза. Въпросът ми е каква оценка би дала дипломантката на ролята на последващите кризи върху значението на ЕССП.

Въз основа на описаните характеристики на дисертационният труд на тема *„Европейски стълб на социалните права: от идеята към осъществяването“*, който притежава необходимите качества на едно научно изследване, както на базата и на останалите представени данни, препоръчвам комисията да присъди образователната и научната степен „доктор“ в направление 3.3. Политически науки на Лора Любенова Тодорова.

София, 04.09.2025 г.

Подпис:

Доц. д-р Евелина Стайкова-
Милева